

Uzasadnienie
do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie
z dniar.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura2000
Lasy Sieniawskie PLH 180054

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2022 poz. 916 i 1726), zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat, pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty. Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z art. 28 ust.10 ustawy o ochronie przyrody zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. 2010 nr 34 poz. 186 ze zm.).

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody) oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2022 poz. 1029 ze zm.), w postępowaniu którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody).

Projekty planów zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko).

Projekt planu wymaga uzgodnienia z wojewodą (art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. 2022 poz. 135 ze zm.).

Obszar Natura 2000 Lasy Sieniawskie PLH180054, jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty został zatwierdzony Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 roku w sprawie przyjęcia na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE).

Obszar Natura 2000 Lasy Sieniawskie PLH180054 zlokalizowany jest w województwie podkarpackim, powiecie jarosławskim, gminie Wiązownica, powiecie lubaczowskim, gminach Oleszyce i Stary Dzików oraz w powiecie przeworskim, gminach: Sieniawa i Adamówka. Regionalizacja fizycznogeograficzna Polski oparta o najnowsze narzędzia i dane przestrzenne umiejscawia Lasy Sieniawskie w Megaregionie: Karpaty, Podkarpackie i Nizina Panońska, Prowincji: Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym; Podprowincji Podkarpacie Północne, Makroregionie Kotliny Sandomierskiej, Mezoregionie Płaskowyż Tarnogrodzki (Solon et al. 2018). Regionalizacja geobotaniczna lokalizuje Obszar w Dziale Wyżyn Południowopolskich, Krainy Kotliny Sandomierskiej, Okręgu Płaskowyżu Tarnogrodzkiego, Podokręgu Łukawicko-Sieniawskiego (Matuszkiewicz 2008).

Przeważającą część terenu, a zarazem główny walor przyrodniczy obszaru stanowią lasy. Kompleks leśny obszaru Natura 2000 Lasy Sieniawskie PLH180054 jest istotną ostoją ssaków, tj. bobra europejskiego *Castor fiber*, wydry *Lutra lutra*, a przede wszystkim wilka *Canis lupus*. Nieduży areal stanowią zbiorowiska łąkowe, jednak ze znacznym udziałem gatunków objętych ochroną prawną, głównie na łąkach trzęślicowych – goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, ciemiężycza zielona *Veratrum lobelianum*. W obszarze objętym planem zostały odnotowane ponadto: widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum* i goździsty *L. clavatum*, wawrzynek wilczętyko *Daphne mezereum*, bagno zwyczajne *Ledum palustre*, a także storczyk kukułka plamista *Dactylorhiza maculata*.

Przedmiotami ochrony (wg SDF) w obszarze jest 8 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej oraz 6 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy siedliskowej. Wymieniono je poniżej:

- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*);
- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*);
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- *91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne;
- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe;
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*);
- 1188 kumak nizinny *Bombina bombina*;

- *1352 wilk *Canis lupus*;
- 1337 bóbr europejski *Castor fiber*;
- 1355 wydra *Lutra lutra*;
- *1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita*;
- 1166 traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*.

Plan zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty – projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Lasy Sieniawskie PLH180054 (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej. Prace nad projektem planu zadań ochronnych dla Obszaru rozpoczęły się 25.02.2020 r. w ramach realizacji projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” (PZO bis). Projekt współfinansowany jest w 85% ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Spójności w ramach II Priorytetu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – Ochrona środowiska w tym adaptacja do zmian klimatu, a w 15% z budżetu Państwa. Całkowity koszt to 34 319 832,68 zł, okres realizacji – lata 2017-2023. Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Dotyczy części obszaru położonych poza gruntami w zarządzie PGL „Lasy Państwowe”, dla których ustanowiono plan urządzenia lasu, tj.

- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleszyce na lata 2017-2026 (Decyzja Ministra Środowiska z dnia 03.10.2017; znak sprawy DL-I.611.75.2017);
- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sieniawa na lata 2021-2030 (Decyzja Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 06.12.2021; znak sprawy DL-L-WGL.8100.74.2021);
- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Jarosław na lata 2017-2026 (Decyzja Ministra Środowiska z dnia 03.10.2017; znak sprawy DL-I.611.76.2017).

W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych przeprowadzono szczegółową inwentaryzację siedlisk przyrodniczych i siedlisk zwierząt obszaru objętego opracowaniem oraz oceniono ich stan ochrony.

Podczas badań terenowych prowadzonych w obszarze objętym planem stwierdzono występowanie następujących siedlisk przyrodniczych:

- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*)
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)
- *91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne

Dla siedliska przyrodniczego zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) zagrożeniami istniejącymi są obce gatunki inwazyjne, problematyczne gatunki rodzime, zmiana składu gatunkowego (sukcesja), nagromadzenie materii organicznej, natomiast zagrożeniami

potencjalnymi są wskazane zaniechanie/brak koszenia oraz zarzucenie pasterstwa, brak wypasu.

W przypadku siedliska przyrodniczego niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) ustalono wyłącznie zagrożenia istniejące: obce gatunki inwazyjne, problematyczne gatunki rodzime, nagromadzenie materii organicznej, eutrofizacja.

Zagrożeniem istniejącym jakim jest usuwanie martwych i umierających drzew wskazano dla siedlisk przyrodniczych: grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), a także kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*), dla którego dodatkowo zagrożeniem jest występowanie obcych gatunków inwazyjnych oraz inne rodzaje praktyk leśnych.

Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne jako zagrożenia istniejące wskazano: zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie, natomiast zagrożeniem potencjalnym są problematyczne gatunki rodzime – zwiększające się przesuszenie podłoża mogące skutkować ekspansją gatunków (borówki czernicy *Vaccinium myrtillus* i trzęślicy modrej *Molinia caerulea*).

Dla pozostałych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w obszarze zagrożeń nie określono, ponieważ nie stwierdzono ich na terenie objętym planem, tj.:

- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*),
- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*),

Podczas badań terenowych prowadzonych w obszarze objętym planem stwierdzono występowanie następujących gatunków zwierząt:

- *1352 wilk *Canis lupus*;
- 1337 bóbr europejski *Castor fiber*;
- 1355 wydra *Lutra lutra*;

Dla stwierdzonych w obszarze ssaków nie stwierdzono zagrożeń istniejących. W przypadku wilka *Canis lupus* jako zagrożenie potencjalne stwierdzono drogi, ścieżki i drogi kolejowe, ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe, drogi, autostrady, usprawniony dostęp do obszaru oraz chwytanie, trucie, kłusownictwo.

Dla bobra europejskiego *Castor fiber* z zagrożeń potencjalnych stwierdzono drogi, autostrady, chirurgia drzewna, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych, chwytanie, trucie, kłusownictwo, spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych.

Wśród zagrożeń potencjalnych dla wydry *Lutra lutra* wymienia się drogi, autostrady, chwytanie, trucie, kłusownictwo, inne formy pozyskiwania zwierząt.

Pozostałe gatunki zwierząt będące przedmiotami ochrony w obszarze:

- 1188 kumak nizinny *Bombina bombina*,
- *1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita*,
- 1166 traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*,

nie zostały odnalezione na terenie objętym planem, w związku z czym nie określano dla nich zagrożeń.

Jako cel działań ochronnych dla siedliska zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) ustalono:

- utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze (min. 53 ha) z uwzględnieniem naturalnych procesów;
- utrzymanie wskaźnika struktura przestrzenna płatów siedliska na poziomie oceny FV – brak fragmentacji lub fragmentacja nieznaczna;
- utrzymanie wskaźnika gatunki typowe na poziomie oceny FV – liczne gatunki charakterystyczne (≥ 5) i wyróżniające (≥ 3) dla związku *Molinion*;
- utrzymanie wskaźnika gatunki dominujące co najmniej na poziomie oceny U1 – obecne gatunki dominujące (pokrycie powyżej 50%); dominują gatunki łąkowe, charakterystyczne dla klasy *Molinio-Arrhenatheretea*;
- utrzymanie wskaźnika obce gatunki inwazyjne co najmniej na poziomie oceny U1 – pojedyncze osobniki gatunków inwazyjnych lub pokrycie poniżej 5% płatu;
- utrzymanie wskaźnika gatunki ekspansywne roślin zielnych co najmniej na poziomie oceny U1 – gatunki ekspansywne o pokryciu do 30%;
- utrzymanie wskaźnika ekspansja krzewów i podrostu drzew na poziomie oceny FV – łączne pokrycie w płacie poniżej 5%;
- poprawa wskaźnika wojłok (martwa materia organiczna) do poziomu oceny FV – średnia poniżej 2 cm.

Jako cel działań ochronnych dla siedliska niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) ustalono:

- utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze (min. 8 ha) z uwzględnieniem naturalnych procesów;
- utrzymanie wskaźnika gatunki charakterystyczne co najmniej na poziomie oceny U1 – w przypadku *Arrhenatheretum elatioris* 3-4 gatunki charakterystyczne dla siedliska, dla zb. *Poa pratensis-Festuca rubra* 2 gatunki;
- utrzymanie wskaźnika gatunki dominujące na poziomie oceny U1 – silna dominacja ($>50\%$) gatunków typowych dla łąk świeżych;
- poprawa wskaźnika obce gatunki inwazyjne do poziomu oceny U1 – gatunki o niskim stopniu inwazyjności w pokryciu $<5\%$ płatu lub pojedyncze osobniki gatunków wysoce inwazyjnych;
- utrzymanie wskaźnika gatunki ekspansywne roślin zielnych na poziomie oceny U1 – pokrycie żadnego z gatunków silnie ekspansywnych nie przekracza 10% i łączne pokrycie gatunków ekspansywnych poniżej 50%;
- utrzymanie wskaźnika ekspansja krzewów i podrostu drzew na poziomie oceny FV – łączne pokrycie poniżej 1%;
- poprawa wskaźnika wojłok (martwa materia organiczna) co najmniej do poziomu oceny U1 – 2-5 cm.

Jako cel działań ochronnych dla siedliska kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) ustalono:

- utrzymanie istniejącej powierzchni w stanie niepogorszonym (min. 43 ha);
- utrzymanie wskaźnika charakterystyczna kombinacja florystyczna przynajmniej na poziomie oceny U1 – zniekształcona w stosunku do typowej dla siedliska w danym regionie;
- utrzymanie wskaźnika skład drzewostanu na poziomie oceny FV – drzewostan jedno- lub wielogatunkowy z dominującym udziałem buka;
- utrzymanie wskaźnika struktura pionowa i przestrzenna fitocenozy na poziomie oceny FV – zróżnicowana, drzewostan, różnowiekowy, o zróżnicowanym przestrzennie zwarciu, zawsze z grupami i kępami starych drzew;
- utrzymanie wskaźnika wiek drzewostanu (obecność starodrzewu) przynajmniej na poziomie oceny U1 – poniżej 10% udział drzew starszych niż 100 lat, ale powyżej 50% udział drzew starszych niż 50 lat;
- utrzymanie wskaźnika naturalne odnowienie drzewostanu na poziomie oceny FV – obecne, wypełniające dogodnie do odnowienia miejsca, w szczególności naturalne luki i prześwietlenia, o składzie odpowiadającym składowi drzewostanu, przy rębniach

niewymagające uzupełnienia odnowieniem sztucznym, na co najmniej 25% powierzchni siedliska przyrodniczego;

- utrzymanie wskaźnika gatunki obce w drzewostanie na poziomie oceny FV – poniżej 5% udziału powierzchniowego tj. najwyżej miejscami lub pojedynczo i nie odnawiające się, na co najmniej 90 % powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze;
- poprawa wskaźnika martwe drewno (łącznie zasoby) do poziomu oceny co najmniej U1 – 10-20 szt./ha;
- poprawa wskaźnika martwe drewno wielkowymiarowe do poziomu oceny co najmniej U1 – 3-5 szt./ha;
- poprawa wskaźnika mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne) do poziomu oceny co najmniej U1 – 10-20 szt./ha. poprzez pozostawianie drzew dziuplastych i obumierających.

Jako cel działań ochronnych dla siedliska grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) ustalono:

- utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska (min. 12 ha) z uwzględnieniem naturalnych procesów;
- poprawa wskaźnika charakterystyczna kombinacja florystyczna do poziomu oceny co najmniej U1 – zniekształcona w stosunku do typowej dla siedliska w danym regionie;
- utrzymanie wskaźnika ekspansywne gatunki rodzime w runie na poziomie FV – brak gatunków ekspansywnych lub pojedyncze okazy gatunków nitrofilnych w runie, na co najmniej 75% powierzchni siedliska przyrodniczego;
- utrzymanie wskaźnika naturalne odnowienie drzewostanu na poziomie oceny FV – obfite, w lukach i prześwietleniach, brak pod okapem drzewostanu, ślady zgrzyzania nieliczne;
- utrzymanie wskaźnika gatunki obce w drzewostanie na poziomie oceny FV - poniżej 1% i nie odnawiające się, na co najmniej 90% powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze;
- utrzymanie wskaźnika martwe drewno (łącznie zasoby) na poziomie oceny U1 – 10-20m³/ha;
- utrzymanie wskaźnika martwe drewno wielkowymiarowe na poziomie oceny U1 – 10-20 szt./ha;
- poprawa wskaźnika mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne) do poziomu oceny co najmniej U1 – 10-20 szt./ha. poprzez pozostawianie drzew dziuplastych i obumierających.

Jako cel działań ochronnych dla siedliska bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne ustalono:

- utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska (min. 6 ha) z uwzględnieniem naturalnych procesów;
- utrzymanie wskaźnika gatunki charakterystyczne na poziomie oceny FV – obecnych powyżej 60% listy gatunków charakterystycznych;
- utrzymanie wskaźnika gatunki dominujące na poziomie oceny FV – we wszystkich warstwach dominują gatunki, które dominują w „naturalnym” zbiorowisku roślinnym, a stosunki ilościowe ich dominacji są naturalne;
- utrzymanie wskaźnika inwazyjne gatunki obce w runie na poziomie oceny FV – brak gatunków inwazyjnych;
- utrzymanie wskaźnika gatunki obce geograficznie w drzewostanie na poziomie oceny FV – poniżej 1% i nie odnawiające się;
- utrzymanie wskaźnika gatunki obce ekologicznie w drzewostanie na poziomie oceny FV – poniżej 10%;
- utrzymanie wskaźnika naturalne odnowienie drzewostanu na poziomie oceny co najmniej U1 – tak, lecz pojedynczo;

- utrzymanie wskaźnika występowanie charakterystycznych krzewinek na poziomie oceny FV – występują z „normalną” obfitością;
- utrzymanie wskaźnika pionowa struktura roślinności na poziomie oceny FV – naturalna, zróżnicowana.

Dla pozostałych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w obszarze, czyli:

- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*),
- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*),

celów działań ochronnych nie określono, gdyż nie stwierdzono ich na terenie objętym planem.

Jako cel działań ochronnych dla gatunku wilk *Canis lupus* ustalono:

- utrzymanie populacji przynajmniej na dotychczasowym poziomie (minimum 6 osobników);
- utrzymanie wskaźnika lesistość na poziomie FV – powyżej 40%;
- utrzymanie wskaźnika fragmentacja siedliska na poziomie FV – poniżej 3 km/km²;
- utrzymanie wskaźnika zagęszczenie dróg na poziomie FV – poniżej 0,1 km/km²;
- utrzymanie wskaźnika stopień izolacji siedlisk na poziomie FV – ciągłe połączenia z innymi obszarami zasiedlonymi przez populacje wilków.

Jako cel działań ochronnych dla gatunku bóbr europejski *Castor fiber* ustala się:

- utrzymanie populacji przynajmniej na dotychczasowym poziomie (minimum 10 osobników)
- utrzymanie wskaźnika baza pokarmowa na poziomie oceny FV: obecność preferowanych gatunków drzew i krzewów na ponad 40% punktów monitoringowych; udział preferowanych drzew i krzewów średnio ponad 50% wszystkich gatunków; udział brzegu z zadrzewieniami średnio ponad 40% linii brzegowej; udział drzew o pierśnicy 2,5-15 cm powyżej 50%;
- utrzymanie wskaźnika udział siedliska kluczowego dla gatunku co najmniej na poziomie oceny U1: udział procentowy punktów monitoringowych, na których odnotowano spadek mniejszy niż 10% ponad 50%; małe zmiany poziomu wody nie mające wpływu na umiejscowienie wejścia do nor i żeremi względem powierzchni wody (<1 m).

Jako cel działań ochronnych dla gatunku wydra *Lutra lutra* ustala się:

- utrzymanie populacji przynajmniej na dotychczasowym poziomie (minimum 40 osobników);
- utrzymanie wskaźnika baza pokarmowa na poziomie oceny FV: miejsca rozrodu płazów liczne; naturalność koryta rzeki >50%;
- utrzymanie wskaźnika udział siedliska kluczowego dla gatunku na poziomie oceny FV; udział preferowanych odcinków rzek (>3 m szerokości) >50%, obecność mniejszych zbiorników wodnych (<30 ha) >10%.

Dla pozostałych gatunków zwierząt będących przedmiotami ochrony, a których nie stwierdzono w obszarze objętym planem zadań ochronnych: 1188 kumak nizinny *Bombina bombina*, *1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita*, 1166 traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* oraz dla nowo zidentyfikowanego gatunku nie określano celów działań ochronnych.

Po wyznaczeniu celów działań ochronnych dla poszczególnych przedmiotów ochrony określono odpowiednie działania. W przypadku siedlisk nieleśnych: zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (*Molinion*) oraz niżowych i górskich świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) rekomenduje się prowadzenie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego. Użytkowanie powinno być zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno - środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedlisk przyrodniczych.

Dla siedlisk kwaśnych buczyn (*Luzulo-Fagetum*) i grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) zaleca się zwiększenie udziału starych i zamierających drzew poprzez ograniczenie wycinania martwych i zamierających drzew w siedlisku przyrodniczym.

W przypadku borów i lasów bagiennych (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowych bagiennych lasów borealnych jako działanie ochronne zaleca się odstąpienie od bieżącego utrzymania i modernizacji sieci rowów melioracyjnych.

Dla gatunków ssaków stwierdzonych w obszarze objętym planem, tj. wilk *Canis lupus*, bóbr europejski *Castor fiber*, wydra *Lutra lutra* nie przewiduje się działań z zakresu ochrony czynnej. Obecny poziom presji na gatunki, w dającej się przewidzieć przyszłości nie powinien zagrażać powyższym gatunkom.

Działania związane z monitoringiem realizacji działań ochronnych opierać się będą na jednokrotnym, w trakcie obowiązywania planu, monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony z zastosowaniem metodyki GIOŚ.

Dla pozostałych przedmiotów ochrony w obszarze:

- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*),
- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*),
- 1188 kumak nizinny *Bombina bombina*,
- *1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita*,
- 1166 traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*,

działań ochronnych nie określono, gdyż nie stwierdzono ich na terenie objętym planem.

Z racji, iż stopień rozpoznania terenu objętego planem pod kątem występowania siedlisk przyrodniczych i gatunków w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji terenowej jest pełny, dla przedmiotów ochrony stwierdzonych w trakcie inwentaryzacji oraz nowo zidentyfikowanych gatunków i siedlisk przyrodniczych, nie planuje się działań ochronnych dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony. Ponadto wspomnianych działań nie określa się dla przedmiotów ochrony, których nie stwierdzono na terenie objętym planem.

W planie zadań ochronnych nie wskazano zapisów o konieczności dokonywania zmiany dokumentów planistycznych, ponieważ na gruntach objętych planem nie stwierdzono niekorzystnego wpływu na przedmioty ochrony.

Sporządzenie planu ochrony dla obszaru nie jest konieczne – działania ochronne można realizować w ramach planu zadań ochronnych. Kolejny plan zadań ochronnych powinien być opracowany po expiracji niniejszego.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa. Komunikacja z zainteresowanymi stronami

w procesie przygotowania projektu PZO dla Obszaru opierała się o stronę internetową RDOŚ w Rzeszowie (<http://rzeszow.rdos.gov.pl/>). Zamieszczano tam informacje o projekcie, w ramach którego realizowane było niniejsze opracowanie (projekt POIS.02.04.00-00-0193/16 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 (PZO bis)”), postępie prac nad projektem planu, wykonawcy, terminach i miejscach spotkań (I spotkanie ZLW w formie korespondencyjnej w dniach 31.07.2020 r. – 14.08.2020 r.; II spotkanie ZLW w trybie on-line w dniach 24.02.2022 r.; III spotkanie ZLW w trybie on-line 13.06.2022 r.) oraz obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o rozpoczęciu (17.03.2020 r.) i zakończeniu opracowywania projektu planu zadań ochronnych (15.11.2022 r.).

Podstawowe znaczenie dla komunikowania się z grupami interesu, osobami i instytucjami w różny sposób związanymi z obszarem miały spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW). Zaproszeni do niego byli przedstawiciele wszystkich jednostek samorządowych, organizacji społecznych związanych z ochroną przyrody, instytucji zajmujących się planowaniem przestrzennym, zarządzaniem wodami powierzchniowymi etc., a także podmioty prowadzące działalność w obszarze i jego sąsiedztwie. O terminach i organizacji spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy uczestnicy byli powiadamiani pocztą elektroniczną lub telefonicznie. Informacje o spotkaniach zamieszczane były także na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie.

I spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy odbyło się w formie korespondencyjnej w dniach 31.07.2020 r. – 14.08.2020 r. Ze względu na ogłoszony Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. stan epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej – SARS-CoV-2) oraz w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo uczestników zrezygnowano z przeprowadzenia spotkania w formie tradycyjnej. Jego organizatorem była Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Celem spotkania było przedstawienie ogólnych informacji na temat sieci obszarów Natura 2000 w Europie, w Polsce i w województwie podkarpackim oraz szczegółowych informacji na temat charakterystyki obszaru Natura 2000 Lasy Sieniawskie PLH180054, przedmiotów ochrony, metodyk inwentaryzacji i oceny stanu siedlisk przyrodniczych i stanu gatunków zwierząt. Ponadto RDOŚ w Rzeszowie przedstawił szczegółowe informacje na temat realizowanego projektu, kontakt do Zamawiającego i Wykonawcy pzo, cykl spotkań dyskusyjnych oraz harmonogram prac nad projektem.

II spotkanie ZLW odbyło się w trybie on-line 24.02.2022 r. o godz. 10:00, za pośrednictwem aplikacji Microsoft Teams, co wynikało z ograniczeń organizowania zgromadzeń publicznych, wprowadzonych w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się wirusa COVID-19, a także w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo uczestników Zespołu Lokalnej Współpracy. Organizatorem spotkania była Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Celem spotkania było przedstawienie wyników inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt wymienionych w Standardowym Formularzu Danych obszaru, przedstawienie stanu zachowania przedmiotów ochrony, stwierdzone zagrożenia istniejące i potencjalne, cele działań ochronnych, postulowane działania ochronne, propozycję aktualizacji ocen w SDF oraz nowych przedmiotów ochrony. Omówiono również gatunki zwierząt, które zostały stwierdzone w trakcie badań nad Planem, ale nie są proponowane jako nowe przedmioty ochrony. Zaprezentowano projekt korekty granic dla obszaru Natura 2000, który polegał na dosunięciu granicy obszaru do działek ewidencyjnych i wydzieleń leśnych, celem jej uczynienia.

III spotkanie ZLW odbyło się również w trybie on-line 13.06.2022 r., o godz. 10:00, za pośrednictwem aplikacji Microsoft Teams. Celem spotkania było przedstawienie końcowych zapisów dla obszaru Natura 2000 Lasy Sieniawskie (z wyłączeniem gruntów Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe).

Protokoły z powyższych spotkań, prezentacje oraz dokumentacja pzo były umieszczane na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie (<https://www.gov.pl/web/rdos-rzeszow/lasy-sieniawskie-plh180054>).

Obwieszczeniem z dnia2022 r., znak Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i w związku z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody. Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie (strony BIP), a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej w dniu r.

Obwieszczenie było również wywieszane na tablicy ogłoszeń w urzędach gmin: Adamówka, Sieniawa, Oleszyce, Wiązownica, Stary Dzików oraz siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, w dniach r. Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków. Ich zestawienie wraz z informacjami, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie uwzględnione, zawarto w poniższej tabeli nr 1.

Tab. 1. Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w wyniku 21-dniowych konsultacji społecznych projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie w sprawie ustanowienia Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia

Karta projektu planu zadań ochronnych zamieszczona została również w publicznie dostępnych wykazach, zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w dniu r.

Projekt zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. 2022 poz. 135), uzgodniono również z Wojewodą Podkarpackim w dniu r.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1) Cel wprowadzenia zarządzenia

Celem zarządzenia jest wypełnienie zobowiązań prawa wspólnotowego i polskiego odnośnie zapewnienia właściwego (sprzyjającego) stanu ochrony na obszarach Natura 2000. Zgodnie z art. 3 Dyrektywy siedliskowej, spójna europejska sieć ekologiczna Natura 2000 ma umożliwić zachowanie siedlisk naturalnych wymienionych w załączniku I i siedlisk gatunków wymienionych w załączniku II, w stanie sprzyjającym ochronie w ich naturalnym zasięgu lub tam gdzie to stosowne – odtworzenie takiego stanu.

Natomiast zgodnie z art. 6 Dyrektywy siedliskowej dla specjalnych obszarów ochrony państwa członkowskie ustalą konieczne działania ochronne obejmujące, jeśli zaistnieje taka potrzeba, odpowiednie plany zagospodarowania opracowane specjalnie dla tych obiektów bądź zintegrowane z innymi planami rozwoju oraz odpowiednie działania prawne, administracyjne lub oparte na dobrowolnych umowach, korespondujące z ekologicznymi wymaganiami rodzajów siedlisk naturalnych wymienionych w załączniku I lub gatunków wymienionych w załączniku II żyjących w tych obiektach.

Ponadto zgodnie z art. 11 Dyrektywy siedliskowej Państwa członkowskie podejmą monitorowanie i nadzór stanu ochrony siedlisk naturalnych i gatunków o których mowa w art. 2 Dyrektywy siedliskowej, natomiast zgodnie z art. 17 Dyrektywy siedliskowej mają obowiązek raportowania co 6 lat na temat wprowadzania w życie działań podejmowanych na mocy dyrektywy.

Celem zarządzenia jest zatem zachowanie właściwego stanu ochrony lub dążenie do odtworzenia właściwego stanu zachowania przedmiotów ochrony występujących w Obszarze. Zostanie to wypełnione poprzez zaplanowanie i realizację działań ujętych w niniejszym zarządzeniu. Zarządzenie pozwoli również na monitorowanie przedmiotów ochrony oraz będzie ważnym przyczynkiem dla raportowania.

2) Konsultacje społeczne

Projekt wymaga konsultacji społecznych. Ich zakres został opisany powyżej.

3) Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana m.in. ze środków budżetu państwa w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad Obszarem. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych zawartych w niniejszym planie, w tym działań monitoringowych, w okresie 10 lat, wyniesie łącznie około 35 tys. zł.

4) Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie na rynek pracy. Zarządzenie nie przewiduje jakichkolwiek ograniczeń dla rynku pracy. Realizacja zarządzenia może natomiast stworzyć okresowe miejsca pracy.

5) Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną gospodarki

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie na konkurencyjność wewnętrzną gospodarki.

6) Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie w jakikolwiek sposób na sytuację i rozwój regionów. Może przyczynić się do zwiększenia wartości przyrodniczej obiektu a przez to do podniesienia i utrzymania jego atrakcyjności turystycznej.

7) Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej

Zarządzenie jest zgodne z prawem Wspólnoty Europejskiej, co więcej, jest wypełnieniem zobowiązań prawa Unii Europejskiej, o czym wspomiano w pkt 1.